



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยของต่างประเทศกับประเทศไทย และพัฒนารูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่เหมาะสมกับประเทศไทย ตามนโยบายของรัฐบาลและเจตนารมณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมุ่งให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศและคล่องตัวในการบริหารงาน มีรูปแบบและกลไกการกำกับดูแล ขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารงานอุดมศึกษา ให้เหมาะสมและมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติ ประเทศได้มากขึ้น มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยของต่างประเทศและประเทศไทย โดยเฉพาะแนวคิดและหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (Autonomous University) สถานภาพ ปัญหาจากการดำเนินงานกระบวนการบริหาร การกำกับดูแล การติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายของรัฐบาลในการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ พระราชบัญญัติสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ ของทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงบประมาณ รวบรวมงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผล การศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัยและข้อมูลดังกล่าวสามารถให้แนวคิดหลักการของมหาวิทยาลัย รูปแบบการบริหารและเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในหลักสากลรวมทั้งรูปแบบการกำกับดูแล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยของต่างประเทศได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยของต่างประเทศ กับประเทศไทย โดยการเลือกประเทศสหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย มาเลเซีย และ สหรัฐอเมริกา การเปรียบเทียบได้เน้นเนื้อหาสาระ ของรูปแบบและกลไกการกำกับดูแล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน คือ ด้านนโยบายและแผนพัฒนา ด้านคุณภาพ การศึกษาและผลผลิต ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านมาตรฐานการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน (รายนามในภาคผนวก) เกี่ยวกับแนวคิดในเรื่องรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ขั้นตอนที่ 4 สร้างตัวบ่งชี้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ นำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ จำนวน 47 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนโยบายและแผนพัฒนา ด้านคุณภาพการศึกษาและผลผลิต ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ขั้นตอนที่ 5 สร้างรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการนำข้อค้นพบและข้อสรุปจากขั้นตอนที่หนึ่งถึงขั้นตอนที่สี่ มาสร้างรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐขึ้น นำรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

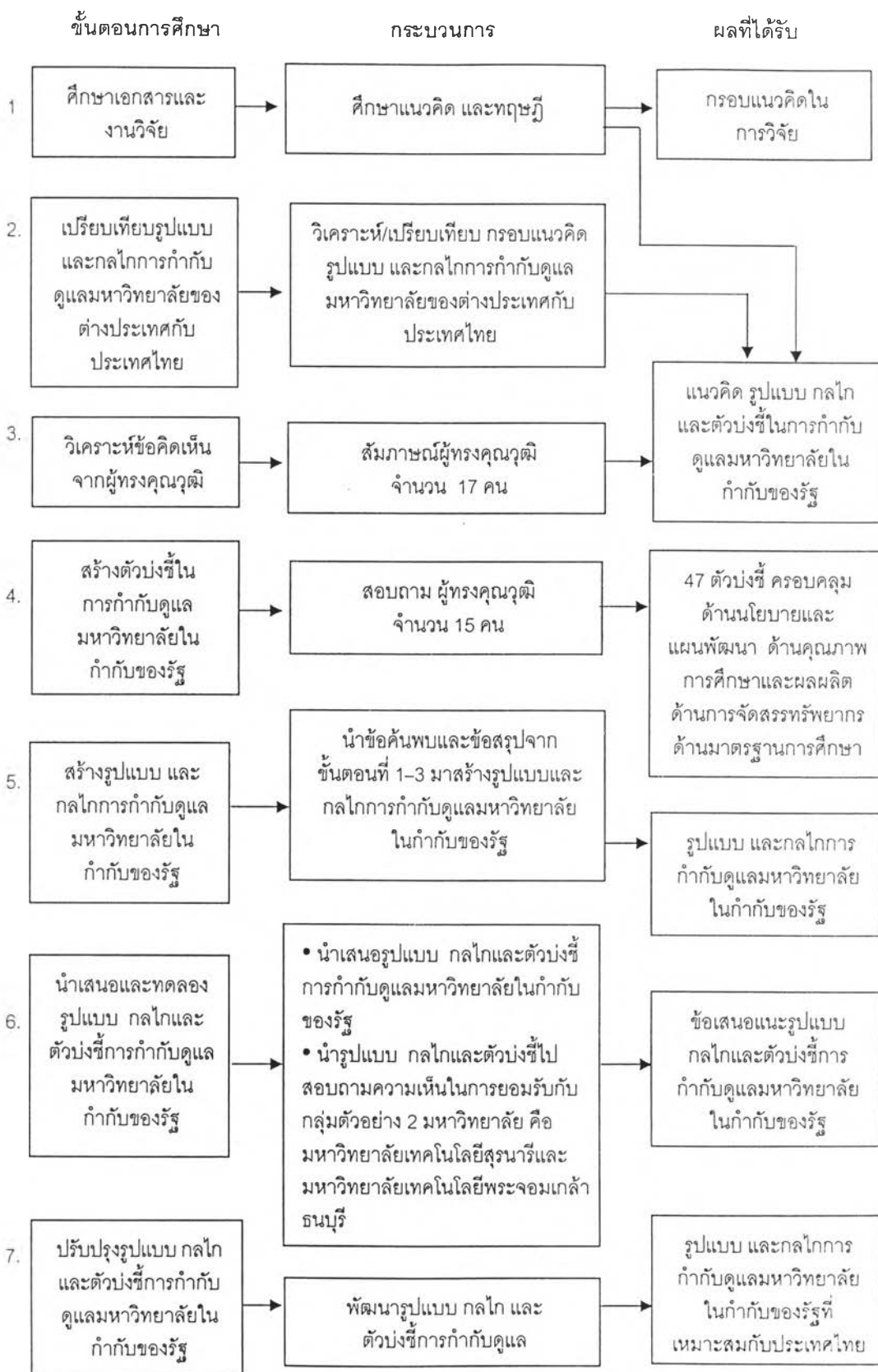
ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอรูปแบบกลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และทดลองรูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดังนี้

6.1 นำเสนอรูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ไปสอบถามความคิดเห็นในการยอมรับกับกลุ่มตัวอย่าง 2 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

6.2 ทดลองรูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการนำรูปแบบกลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปสอบถามความคิดเห็นในการยอมรับกับกลุ่มตัวอย่าง 2 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบกลไกและตัวบ่งชี้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ขั้นตอนที่ 7 พัฒนาปรับปรุงรูปแบบ กลไก และตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการนำข้อเสนอแนะ รูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นในการยอมรับกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มหาวิทยาลัย ตามขั้นตอนที่ 6 มาพัฒนาและปรับปรุง จึงได้รูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่พัฒนาแล้วและเหมาะสมกับประเทศไทย ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 16 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 16 แสดงแผนการดำเนินการวิจัย



2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 4 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ 7 คน ผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมหาวิทยาลัย 6 คน รวม 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (รายนามในภาคผนวก ค)

ในการสร้างรูปแบบและกลไกในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิระดับบริหาร จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้ง 4 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ตรวจสอบ ทั้งด้านบริหารและการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ นอกจากนี้ยังเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในปัจจุบันและอนาคต ตามแนวทางปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศไทยได้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงได้เลือกสรรผู้บริหารมหาวิทยาลัยระดับสูง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ รวม 17 คน โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

3.1. เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้ง 4 มหาวิทยาลัย ในระดับอธิการบดีและคณบดี เพื่อจะได้ข้อมูลในด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ และการบริหารทรัพยากรได้เหมาะสม และมีความเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง

3.2. เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ ในระดับอธิการบดี เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นที่ครอบคลุม

3.3. เป็นผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุดมศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่หลากหลาย

การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความเห็น เรื่องการเลือกตัวบ่งชี้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งตามมหาวิทยาลัยจำกัดรับในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดออกเป็น 3 ขนาด คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก ขนาดละ 2 แห่ง รวม 6 คน มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ 2 แห่ง รวม 2 คน และผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารมหาวิทยาลัย 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารระดับสูงทบวงมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูงสำนักงานงบประมาณ ผู้บริหารระดับสูงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รวม 15 คน (รายนามในภาคผนวก)

นำเสนอและทดลองรูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ประชากร คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 ถึง พ.ศ.2541 รวม 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย ลักษณะการบริหารจัดการเปลี่ยนจาก การบริหารราชการไปเป็นแบบบริหารที่มีใช้ส่วนราชการ ซึ่งมีความหลากหลายในการพัฒนา ทั้งโครงสร้างการบริหาร งานวิชาการ งานบุคลากร ทรัพย์สินและพัฒนาระบบการกำกับดูแลด้านอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 12 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐโดยทันที และเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งแรกของประเทศไทย เปิดรับสมัครนักศึกษา ปี พ.ศ.2536 ปัจจุบันมีบัณฑิตที่ได้สำเร็จการศึกษาแล้ว จึงถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครบวงจร และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้เปลี่ยนรูปแบบการบริหารจากส่วนราชการเป็นมหาวิทยาลัยที่มีใช้ส่วนราชการ หรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ รวม 23 คน (รายนามในภาคผนวก จ)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากฐานแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ดัดแปลงและพัฒนาให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน เกี่ยวกับรูปแบบและกลไกในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (รายละเอียดแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก ข)

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ที่ควรใช้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งทางบริหาร และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เพื่อการกำกับดูแล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย และแผนพัฒนา ด้านคุณภาพการศึกษาและผลผลิต ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านมาตรฐานการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราประมาณค่า 3 ระดับ คือ แน่ใจว่ามีความเหมาะสม ไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสม แน่ใจว่าไม่มีความเหมาะสม มีทั้งหมด 47 ข้อ (รายละเอียดแบบสอบถามในภาคผนวก ข)

4. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หลักการและแนวปฏิบัติสำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถานภาพของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประสิทธิภาพการบริหารของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการปฏิรูปอุดมศึกษา นโยบายของรัฐ และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการกำกับดูแลการติดตามผลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ นโยบายของประเทศสหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา ในการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและการกำกับดูแล และแนวคิดในการสร้างตัวบ่งชี้ในการติดตามประเมินผลมหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยของต่างประเทศ กับประเทศไทย โดยเปรียบเทียบรูปแบบความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ระดับนโยบายกับมหาวิทยาลัย และกลไกเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานของรัฐกับมหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสัมภาษณ์ จากการศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แนวคำถามในแบบสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นหลัก ดังนี้

1. รูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
2. จุดอ่อน จุดแข็งของการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
3. วิธีการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแบบสอบถามในการสร้างตัวบ่งชี้เพื่อการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยผู้วิจัยมีหลักการสร้างตามขั้นตอน ดังแผนภูมิที่ 17 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 17 แสดงรูปแบบการสร้างตัวบ่งชี้เพื่อการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ



จากแผนภูมิที่ 17 แสดงขั้นตอนการสร้างตัวบ่งชี้เพื่อใช้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนการสร้างตัวบ่งชี้ โดยสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน (รายนามในภาคผนวก) เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เพื่อใช้กำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและแผนพัฒนา ด้านคุณภาพการศึกษาและผลผลิต ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านมาตรฐานการศึกษา แบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้เพื่อการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ใช้ในการวิจัย

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ (รวม)	ประเด็นย่อย	จำนวนข้อ (ย่อย)	ข้อที่
ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม	3 ข้อ	ตำแหน่งทางวิชาการ	1 ข้อ	1
		ตำแหน่งทางบริหาร	1 ข้อ	2
		ชื่อหน่วยงาน	1 ข้อ	3
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ตัวบ่งชี้เพื่อใช้กำกับ ดูแลมหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ	47 ข้อ	ด้านนโยบายและแผนพัฒนา	6 ข้อ	1.1-1.6
		ด้านคุณภาพการศึกษาและ ผลผลิต	12 ข้อ	2.1-2.12
		ด้านการจัดสรรทรัพยากร	11 ข้อ	3.1-3.11
		ด้านมาตรฐานการศึกษา	18 ข้อ	4.1-4.18

เกณฑ์การจัดกลุ่มตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ผู้วิจัยได้นำตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาทั้ง 36 ตัวบ่งชี้ มาแบ่งกลุ่มความสำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม โดยพิจารณาจากค่า IOC ต่ำสุดที่สมควรรับไว้พัฒนาเป็นตัวบ่งชี้ที่ระดับ 0.50 ขึ้นไปจนถึง 1.00 มีทั้งหมด 36 ตัวบ่งชี้ ค่าคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 0.53 ถึง 1.00 มีค่าพิสัย (Range) เท่ากับ 0.47 สำหรับค่าที่ต่ำกว่า 0.50 ไม่นำมาพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้มี 11 ตัวบ่งชี้ ปรากฏดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 เกณฑ์การจัดกลุ่มตัวบ่งชี้เพื่อใช้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

กลุ่ม	ระดับคะแนน (IOC)	จำนวนตัวบ่งชี้
สูงกลุ่มที่ 1	0.87 – 1.00	13
สูงกลุ่มที่ 2	0.70 – 0.86	7
สูงกลุ่มที่ 3	0.53 – 0.69	16
ไม่นับเป็นตัวบ่งชี้	> 0.50	11

เกณฑ์การแบ่งกลุ่มตัวบ่งชี้เพื่อใช้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้จัดกลุ่มตามความสำคัญ 3 กลุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่มีคะแนนสูงกลุ่มที่ 1 สมควรพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้กลุ่มแรกมี 13 ตัวบ่งชี้ มีระดับคะแนน 0.87 – 1.00 กลุ่มที่มีคะแนนสูงกลุ่มที่ 2 สมควรพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้มี 7 ตัวบ่งชี้ มีระดับคะแนน 0.70 – 0.86 และกลุ่มที่มีคะแนนสูงกลุ่มที่ 3 สมควรพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้มี 16 ตัวบ่งชี้ มีระดับคะแนน 0.53 – 0.69 นอกนั้นค่า IOC ต่ำกว่าคะแนน 0.50 จึงแน่ใจว่าไม่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้สร้างตัวบ่งชี้ในการสร้างรูปแบบและกลไกการกำกับดูแล ซึ่งมี 11 ตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยนำหนังสือจากทบวงมหาวิทยาลัย (รายละเอียดในภาคผนวก) เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและนำแบบสอบถามไปมอบให้กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ปรึกษาร่วมพิจารณาก่อน หลังจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ซึ่งประกอบด้วย คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (รายละเอียดในภาคผนวก) เพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสม ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องที่คุณวิจัยศึกษาตลอดจนความชัดเจนของการใช้ภาษา จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้ข้อความและข้อคำถามที่เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปทดลองใช้ได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้มีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เพื่อทำวิทยานิพนธ์จากทบวงมหาวิทยาลัย ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 17 คน เกี่ยวกับรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในขั้นแรกผู้วิจัยจะติดต่อโดยตรง โดยอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและประโยชน์ของการวิจัยตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัยและเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที เพื่อขอความร่วมมือพร้อมทั้งมอบเอกสาร ข้อมูลสำหรับเตรียมตัวก่อนสัมภาษณ์ และนัดวันที่จะทำการสัมภาษณ์ เมื่อผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครบทุกคนแล้ว ก็จะนำข้อมูล คำสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำข้อมูลมาประกอบในการสร้างและพัฒนา รูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต่อไป

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทำหนังสือจากทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อทำการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหาร จำนวน 15 คน โดยผู้วิจัยระบุระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 4 สัปดาห์ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ก็ให้ส่งแบบสอบถามมายังผู้วิจัยโดยตรง ตามที่อยู่ซึ่งผู้วิจัยได้ จ่าหน้าของไว้ให้เรียบร้อยแล้ว

4. ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาตรวจดูความเรียบร้อย ครบถ้วน เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ตำรา เอกสารวิชาการ ผลงานวิจัย ข้อมูล จากอินเทอร์เน็ต เพื่อวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการของปรัชญา การดำเนินงานและ รูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและต่างประเทศรวม 4 ประเทศ เพื่อเป็นพื้นฐาน ของการสร้างรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในลักษณะเป็นสากล โดยมีเป้าหมายให้มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวและเป็นอิสระในการบริหารมหาวิทยาลัยที่สำคัญ คือ

1.1 มีความคล่องตัว ในการบริหารคน พัสศุ งบประมาณ และธุรกิจทั่วไป

1.2 มีความเป็นอิสระในการบริหาร ได้แก่ การปราศจากการแทรกแซงของฝ่าย บริหารและการเมือง แต่สามารถตรวจสอบได้ อย่างโปร่งใส

1.3 มีเสรีภาพทางวิชาการ ได้แก่ เสรีภาพในการสอน การวิจัย การพัฒนาหลักสูตร การเผยแพร่วิชาการและการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบ และกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในของ ต่างประเทศกับประเทศไทย โดยสร้างตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบ รูปแบบในเรื่องความสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐระดับนโยบายกับมหาวิทยาลัย และกลไกในเรื่องวิธีการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับมหาวิทยาลัย

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ในเรื่องรูปแบบและ กลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

4. วิเคราะห์แบบสอบถาม ของผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นแน่ใจว่า ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสม เพื่อใช้ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 47 ข้อ โดยใช้หลักเกณฑ์ของ Hambleton ในการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \text{ ที่ได้ค่าตั้งแต่ } 0.50 \text{ ขึ้นไป เป็นค่าระดับความเหมาะสมที่ยอมรับไว้ได้}$$

การให้คะแนนความเห็นตัวบ่งชี้ เพื่อการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความเหมาะสมอยู่ 3 ระดับ คือ

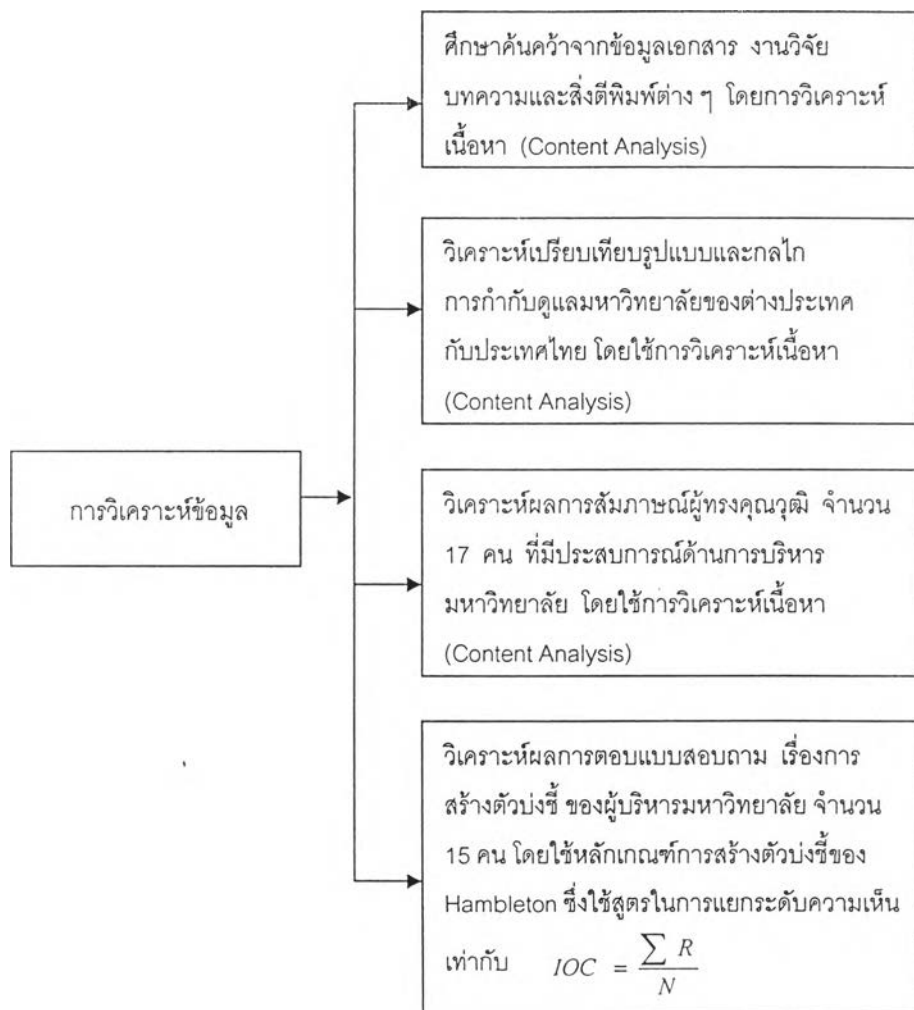
ค่าระดับคะแนน + 1 หมายถึง แน่ใจว่าตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม

ค่าระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม

ค่าระดับคะแนน - 1 หมายถึง แน่ใจว่าตัวบ่งชี้ที่นั้นไม่มีความเหมาะสม

การให้ค่าคะแนนตัวบ่งชี้แต่ละตัวให้เพียงคะแนนเดียว ในการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา รูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดังแผนภูมิที่ 18 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 18 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนารูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ



5. ตรวจสอบรูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

6. พัฒนาปรับปรุงรูปแบบ กลไกและตัวบ่งชี้การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยการนำเสนอข้อเสนอแนะจากการสอบถามความเห็นในการยอมรับกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มหาวิทยาลัย มาพัฒนาปรับปรุง ได้รูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่พัฒนาแล้ว และเหมาะสมกับประเทศไทย